

50 lectures

Cicle mitjà de primària

21. A MI EM PATINA LA EGGA
22. ÀFRICA, PEQUEÑO CHAKA...
23. AVIS
24. EL REI DELS OCELLS
25. EL REI AMB ORELLES DE CAVALL REI DELS OCELLS
26. ELS TRES BANDITS
27. GERMÀ DELS ÓSSOS
28. L'ÓSCAR I EL LLEÓ DE CORREUS
29. MÉS MÚSICA, MESTRE!
30. SI LA LLUNA POGUÉS ENRAONAR

Fitxa 21

A MI EM PATINA LA EGGA

Títol:	A mi em patina la egga
Autor:	Lertxundi, Anjel
Il·lustrador:	Mixelena, Jokin
Editorial:	La Galera
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2000
Traductora:	Canals, Anna
Pàgines:	32
Edat:	A partir de vuit anys
Temes:	Diversitat. Acceptació de si mateix

RESUM

En Robert és un nen com qualsevol altre. Viu amb la mare i el pare i té un gos que es diu Rasputín. L'única particularitat que té en Robert és que no sap pronunciar la erra i quan ha de dir «carro carregat de rocs» diu «caggo cagguegat de ggocs». Els seus pares s'amoïnen i proven d'ajudar-lo però no ho aconseguen.

Arriba el dia d'anar a l'escola i aquí comencen els problemes perquè els altres nens i nenes es riuen del seu defecte.

Els pares decideixen portar en Robert a una logopeda perquè l'ajudi, però és força complicat i no ho aconsegueix, de moment.

Els dies passen i en Robert s'empesca la manera de no pronunciar la erra. Busca sinònims que no tinguin aquest so. Per exemple si ha de dir Rasputín diu «el meu gos» i si ha de dir ratlla diu «línia», etc.

Un dia la mestra parla amb els pares i els comenta que el seu fill té un vocabulari molt ric i acurat i que el fa servir amb molta imaginació. És en aquella època que arriba una altra companya a classe, es diu Susanna i parla papissot. La Susanna es farà molt bona amiga d'en Robert.

"Així vaig començar a enriquir el meu vocabulari, a parlar amb més correcció, a buscar maneres diferents de dir una mateixa cosa.

En comptes de dir saggó, deia «bossa». En comptes de dir ggotlla, «línia». Allí on hauria dit coggent, ara deia «comú» o «usual». I així amb moltes paraules."

ASPECTES A DESTACAR

Aquest llibre està inclòs en una col·lecció d'editors associats anomenada «I què?» que planteja situacions quotidianes que resulten diferents. Per exemple el noi grassonet, el nen a qui no agrada el futbol, el pare que és mestressa de casa o, en aquest cas, el nen que té problemes amb el so de la erra.

Situacions tractades amb molt d'humor.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Per després de llegir el llibre: Cadascú de nosaltres és diferent. N'hi ha que som morenos, d'altres som baixets, alguns duem ulleres, altres tenim la cara pigada, etc. Cadascú té un aspecte físic que ens fa singulars, únics.

En el món dels contes també passa. Digueu com és:

- En Patufet
- El Gegant del Pi
- La Caputxeta Vermella
- Pinotxo
- Peter Pan
- La Bruixa Avorrida
- La Sireneta

Som diferents d'aspecte. Però també som diferents per la nostra manera de ser.

Gràcies a aquestes particularitats els personatges dels contes poden resoldre enigmes, entrar en una cova, trobar un camí que surt del bosc, matar el drac, enamorar la princesa o recuperar el tresor perdut.

Fitxa 22

ÁFRICA, PEQUEÑO CHAKA...

Títol:	África, pequeño Chaka...
Autora:	Sellier, Marie
Il·lustradora:	Lesage, Marion
Editorial:	Edelvives
Ciutat:	Saragossa
Traductora:	Viu, Maria
Any d'edició:	2003
Pàgines:	44
Edat:	A partir de vuit anys
Temes:	Relacions familiars. Etnografia africana

RESUM

Chaka demana al seu avi, Papa Dembo, que li expliqui coses.

A cada pàgina trobem una pregunta de Chaka i la resposta del seu avi. Papa Dembo s'estén explicant detalladament el que el nen li ha preguntat i ho sintetitza després en una mena de text paral·lel que podria llegir-se independentment i que vindria a ser la memòria que té l'avi del seu món tradicional, memòria que transmet oralment al seu nét.

Li parlarà d'Àfrica, dels avantpassats, de la família, del seu amic, del poblat, de les festes, de la pesca, del menjar, de la pluja, dels esperits, de la màgia, de la mort...

—Cuéntame más, Papá Dembo, háblame de Kadiya, tu madre.

—Kadiya-mi-madre, pequeño Chaka, no permaneció durante mucho tiempo delgada como una liana.

Después de mí, tuvo otros trece hijos: seis chicas y siete chicos.

¡Qué barullo había en nuestra choza!

¡Peor que el de una banda de macacos enloquecidos!

Pero a ella, a Kadiya-mi-madre, nunca la oí alzar la voz.

ASPECTES A DESTACAR

Les il·lustracions tenen un paper molt important. S'alternen les pàgines ocupades per una il·lustració amb les que tenen text. En aquestes, acompanyen el text fotografies d'objectes artístics de diferents països africans relacionats amb el tema que s'està parlant.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Abans de la lectura: Un dilluns al matí, el conserge de l'escola entra a classe i us lliura un sobre molt bonic. És una carta adreçada al mestre. Al davant hi ha el vostre nom, amb lletres grans i ben visible, al darrera el remitent: Àfrica. No l'obriu. El deixeu sobre la vostra taula fins l'endemà. Creeu certa expectació.

Dimarts al matí l'obriu amb naturalitat. A dins hi ha el llibre *África, pequeño Chaka...* Mentre l'obriu, comenteu que és un llibre molt bonic, que us ha costat molt d'aconseguir, que és una joia, etc. Us el mireu i aviseu els nois que no voleu que ningú —ningú!— no el toqui, sota cap concepte, de moment.

Dimercres i dijous busqueu estones per fullejar-lo i llegir-lo silenciosament però que ningú el vegi, és vostre!. El podeu llegir al pati o mentre el alumnes fan els exercicis de matemàtiques. Que us vegin disfrutar, sospirar, embadalir-vos.

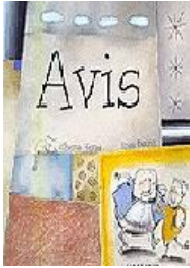
Divendres, el gran dia, feu que tanquin les carpetes i els quaderns. Poseu una música adient molt fluixeta, baixeu les persianes i comenteu que aneu a llegir *África, pequeño Chaka...* Comenceu a llegir tranquil·lament, entonant, disfrutant molt de les paraules, sense importar el temps que hi esmerceu. Segur que els agradarà molt.

Mostreu les imatges, parleu de l'Àfrica, dels vostres avantpassats, d'història, dels costums o del que us suggereixi aquesta meravella que teniu a les mans.

Ah! A la tarda, abans de sortir, feu alguna cantarella eliminativa i, a qui toqui, confieu-li el llibre en préstec durant el cap de setmana. Com si es tractés d'un objecte molt valuós que se li confia a un amic.

Fitxa 23

AVIS

Títol:	Avis
Autor:	Heras, Chema
Il·lustradora:	Osuna, Rosa
Editorial:	Kalandraka
Col·lecció:	Libres per a somniar
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2002
Traductora:	Martín, Ariadna
Pàgines:	36
Edat:	A partir de vuit anys
Temes:	Amor. Autoestima

RESUM

Un dia arriba al poble una orquestra. Aquella nit hi haurà ball a la Plaça. L'avi Ramon va a casa a buscar l'àvia per engrescar-la per anar a ballar però l'àvia li contesta que ja no té edat per aquestes coses, que és vella, que és lletja com una gallina sense plomes, que té els ulls tristos com una nit sense lluna, que té les pestanyes curtes com les potes d'una mosca, etc.

L'àvia va dient com es veu, com creu que és el seu aspecte però l'avi, a cada cosa que diu ella, li contesta amb una comparació bonica o poètica. Si ella diu que té els cabells grisos com un núvol de tardor, ell li respon que els seus cabells són blancs com un núvol d'estiu, si ella pensa que té les cames primes com agulles de fer mitja, ell opina que les seves cames són primetes com les d'una oreneta.

Finalment l'avi convenç la iaia i tots dos, del bracet, van a la festa a ballar.

L'àvia anà al bany i tragué un llapis d'una bossa.

—Què vols fer amb aquest llapis? —preguntà l'avi.

—Em pintaré els ulls, que els tinc tristos com una nit sense lluna.

—No diguis això, dona! Ets tan bonica com el sol, amb els teus ulls tristos com els estels de la nit.

I fes el favor d'afanyar-te, que hem d'anar a ballar!

ASPECTES A DESTACAR

Aquest llibre va ser mereixedor del IV Premi Llibreter.

Està presentat en format àlbum il·lustrat i les imatges estan fetes amb diverses tècniques. Algunes de les imatges —les que corresponen als pensaments de l'àvia— van invertides i en blanc i negre.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

La proposta que fem vol incidir en un aspecte que el text remarca especialment: les comparacions. L'autor remarca alguns trets físics de l'àvia Ramona tant des de la vessant més negativa com des del prisma més noble i positiu. En primer lloc agafarem tres comparacions de les proposades i les tornarem a llegir:

- Les pestanyes curtes com les potes d'una mosca.
- Les pestanyes curtes com l'herba acabada de segar.
- La pell arrugada com una pansa.
- La pell arrugada com les nous d'un pastís.
- Les cames primetes com agulles de fer mitja.
- Les cames primetes com les d'una oreneta.

A continuació els proposarem que facin altres comparacions que podia haver emprat l'autor per als mateixos exemples. Ho podem fer de manera individual o col·lectivament. Que pensin tant en les comparacions humiliants o degradants com en les ennoblidores o positives.

Les pestanyes curtes com...	
Comparació positiva	Comparació negativa
... l'herba acabada de segar.	... les potes d'una mosca.

En segon lloc els demanarem que tractin de relacionar les comparacions que hi ha en negreta amb els adjectius de la segona columna.

Un home com un roure	SORDA
Li va posar la cara com un tomàquet	BONA
Quan va néixer semblava un cigró	CONTENT
Un carrer com una fulla de pi	PETIT
Ta germana sembla un fideu	ESTRET
Està com una tàpia	FORT
La Maria és un tros de pa	VERMELLA
Està com un gos amb un os	PRIMA

Fitxa 24

EL REI DELS OCELLS

Títol:	El rei dels ocells
Autora:	Ward, Helen
Il·lustradora:	Ward, Helen
Editorial:	Cruilla
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2000
Traductora:	Font Ferré, Núria
Pàgines:	38
Edat:	A partir de nou anys
Temes:	Ocells

RESUM

D'ocells n'hi ha de tota mena. Alguns canten molt bé, d'altres tenen unes plomes molt virolades, n'hi ha que no poden volar, n'hi ha que són bons constructors de nius, n'hi ha de nocturns, rapinyaires, grans, menuts, etc.

Un dia, els ocells decideixen que de la mateixa manera que hi ha un rei dels animals terrestres, un rei dels animals marins i un rei dels arbres, cal trobar un rei dels ocells.

De totes les solucions que es proposen, finalment decideixen que serà rei aquell que voli més alt, aquell que arribi més amunt en una cursa.

Molts s'hi apunten i comencen a enlairar-se. De mica en mica es van quedant els pardals, les gavines, els cignes, fins que allà dalt majestuosa l'àguila plana orgullosa d'haver arribat més amunt que cap altre ocell. En aquell moment, un cargolet que s'ha amagat entre les plomes de l'àguila fa un saltiró i arriba encara una mica més amunt.

El cargolet, gràcies al seu enginy, és nomenat rei dels ocells. El cargolet és un ocell petitó que saltironeja pel sotabosc i sovint el confonen amb un rosegador. Canta melodies boniques i variades i fa nius falsos per enganyar els predadors, per això té fama de llest.

Feien batre les ales, planaven, giraven i s'enlairaven tots junts, com un mosaic de colors. Els que no podien volar contemplaven el ritme pausat de les gavines i els albatros, l'aleteig nerviós dels pardals i els pinsans, i el batre d'ales invisibles dels colibrís que omplien el cel. Amunt, amunt...

ASPECTES A DESTACAR

Aquesta és una adaptació d'un conte molt conegut arreu. El llibre es basa en una llegenda anglesa però a casa nostra ja va ser recollit per Mossèn Cinto Verdager i per Esteve Casaponce.

A destacar la fidelitat amb que l'autora reflexa els detalls que caracteritzen els diferents ocells que surten en el conte, així com la petita guia del final del llibre.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Creiem que el llibre ens proporciona un bon motiu per conèixer el món dels ocells. Si més no, ens acosta a molts dels ocells que viuen al nostre voltant. Un bon exercici és intentar identificar els més coneguts.

Proposem com a activitat per conèixer els noms dels ocells més coneguts una sopa de lletres.

En aquesta sopa de lletres hi trobaràs el nom de **NOU** ocells.

Per començar has de buscar el nom de l'ocell que es va convertir en **REI** (el trobaràs horitzontalment). A partir d'aquest nom trobaràs verticalment els dels altres vuit.

1. L'ocell que es va convertir en rei.
2. L'ocell més gros de tots que corre molt però no vola.
3. L'ocell més petit.
4. Un ocell molt intel·ligent que va demanar silenci a la trobada.
5. Un dels que vola més ràpid.
6. Un ocell que té el coll molt llarg.

7. Diuen que és el que canta millor.
8. L'ocell més abundant arreu del món.
9. Un ocell que no vola, però és un bon nedador.

B	O	C	Q	S	R	R	G	L	O	Y	J
A	R	B	U	Q	L	O	M	N	O	P	S
E	T	L	P	M	A	S	S	Z	E	S	S
D	S	E	T	B	H	S	G	F	S	A	C
C	D	G	B	R	P	I	P	L	R	S	C
J	E	R	C	P	I	N	S	A	E	C	L
F	S	L	N	A	N	Y	X	M	S	B	P
A	D	C	A	R	G	O	L	E	T	B	V
T	R	O	G	D	Ü	L	L	N	R	E	L
S	W	L	U	A	I	F	O	C	U	C	B
R	Y	I	I	L	P	P	R	N	Ç	A	X
F	R	B	L	D	E	A	O	O	I	M	O
V	L	R	A	S	P	T	A	T	N	O	S
R	P	I	L	R	S	T	U	I	L	O	X

SOLUCIÓ:

						R					
						O					
						S					
						S		F			
					P	I		L			
				P	I	N		A	E		
				A	N	Y		M	S		
		C	A	R	G	O	L	E	T		
		O	G	D	Ü	L	L	N	R		
		L	U	A	I		O	C	U		
		I	I	L			R		Ç		
		B	L				O				
		R	A								
		I									

Fitxa 25

EL REI AMB ORELLES DE CAVALL

Títol:	El rei amb orelles de cavall
Autor:	Maddem, Eric
Il·lustrador:	Hess, Paul
Editorial:	Blume
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2003
Traductora:	Bonet, Assumpta
Pàgines:	21
Edat:	A partir dels vuit anys
Temes:	Els secrets. La veritat. La vergonya. L'acceptació de les diferències

RESUM

El rei Marc té un tret molt característic: unes orelles de cavall molt lletges. Aquest fet li fa vergonya i l'única persona que coneix la veritat és el seu barber, que està amenaçat de mort si ho conta a algú. Un dia, el barber decideix explicar el seu secret al terra i en aquell lloc creixen unes canyes molt fortes. Uns juglars fan una flauta amb les canyes i quan toquen a la cort, la flauta sembla màgica i descobreix el secret del rei en una cançoneta. El rei, furios, vol executar els músics i també vol castigar el barber.

Tanmateix quan els súbdits demanen veure les orelles del rei i ell se n'adona de com se senten d'orgullosos del seu tret especial, el rei comença a sentir-se feliç i orgullós d'ell mateix.

A partir d'aquell dia, el rei es fa una nova corona amb dos forats que permeten veure-li les orelles. Les coses que ens diferencien ens fan més especials.

"Així doncs, l'endemà, el barber va sortir del castell, va travessar la ciutat, es va endinsar pels camps i es va dirigir cap al bosc.

I va caminar fins a arribar a una dariana on hi havia un petit rierol.

—Aquest és el lloc ideal per explicar el meu secret —va pensar.

Es va assegurar que ningú no l'escoltava, es va agenollar, va respirar profundament i va xiuxiuejar.

—El rei Marc té les orelles de cavall!"

ASPECTES A DESTACAR

Aquest conte està basat en un conte popular conegut a Irlanda, Gal·les i l'Índia i conté elements de la llegenda grega del rei Mides que és castigat per Apol·lo fent-li créixer orelles d'ase.

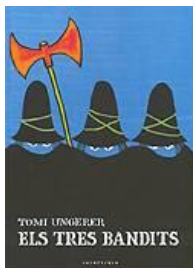
PROPOSTA D'ACTIVITATS

El rei s'avergonyeix de les seves orelles i amaga la seva singularitat com un gran secret. També nosaltres tenim petits secrets, i sovint ens fa vergonya que els altres se n'assabentin.

Proposem que cadascú escrigui en un paper el seu secret —de manera anònima— i després els podem llegir en veu alta.

Fitxa 26

ELS TRES BANDITS

Títol:	Els tres bandits
Autor:	Ungerer, Tomi
Il·lustrador:	Ungerer, Tomi
Editorial:	Kalandraka
Col·lecció:	Libres per a somniar
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2001
Traductores:	Gasol, Anna; Blanch, Teresa
Pàgines:	40
Edat:	A partir de set anys
Temes:	Nens orfes. La capacitat de canviar

RESUM

Tres bandolers tenien atemorida la contrada. Durant la nit s'amagaven als marges del camí i assaltaven els carruatges que hi passaven. Tothom els tenia por i ni els homes més valents s'atreuen a enfrontar-s'hi. Així havien aconseguit un botí fabulós que amagaven en una cova.

Una nit van assaltar un carruatge que només duia una passatgera, una nena òrfena de nom Úrsula, i se la van endur al seu amagatall. Li van preparar un llit ben tou perquè dormís.

A partir de llavors, la relació amb la nena fa canviar l'actitud dels bandits i es tornen bons.

Es dediquen a recollir tots els nens abandonats per tenir-ne cura. Gasten tots els diners que havien robat en comprar-los roba i un castell on viure feliços.

Així, de mica en mica, el lloc va creixent, els nens orfes ens van fent grans i construeixen noves cases al voltant del castell.

Una vegada, una nit molt fosca, els bandits van assaltar un carruatge que només duia una passatgera. Era una nena òrfena, que es deia Úrsula.

Estava trista perquè anava a viure a casa d'una tieta rondinaire.

I allò no li agradava gens ni mica.

Per això, quan els tres bandits se li van plantar al davant, es va posar molt contenta.

ASPECTES A DESTACAR

L'autor d'aquest llibre, Jean-Thomas Ungerer, va néixer a Estrasbourg (França), l'any 1931. La mort del seu pare va obligar la família a anar a viure a casa dels avis on va créixer en un ambient tranquil i envoltat de llibres. Tomi Ungerer va viure la segona guerra mundial i l'any 1956 va marxar a Nova York i començà a treballar d'il·lustrador per a revistes i diaris. L'any 1961 va publicar *Els tres bandits*. El llibre va tenir molt d'èxit i des de llavors s'ha anat reeditant contínuament.

Torna a Europa i s'instal·la a Irlanda amb la seva dona i els seus tres fills. A partir de llavors dedica la seva vida a les causes humanitàries: col·labora amb grups d'ex-drogoaddictes i recull diners per a nens malalts.

D'entre els premis que se li han concedit destaca el Hans Christian Andersen de l'any 1998.

L'editorial Kalandraka ha tingut un gran encert reeditant aquest llibre, exhaurit des de feia temps, amb un format de luxe, tapes dures, i unes mides molt més grans que les edicions anteriors d'Alfaguara, cosa que permet gaudir molt millor dels dibuixos en els que la presència del negre provoca una certa sensació angoixant.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Els tres bandits ofereix al lector múltiples imatges que ajuden a la reflexió, des de la portada fins al final. Aturar-se a cadascuna de les pàgines, contemplar-les i analitzar els colors, la composició, els colors de fons, les expressions de les cares, els ulls (sempre els ulls!) i tots els detalls han de permetre al mestre o la mestra un treball de lectura de la imatge realment creatiu.

Si el que es pretén és un pla de discussió sobre els continguts del llibre, proposem aturar-nos enmig de la història, en el moment en el qual la nena demana als bandits què faran amb tots aquells tresors:

- *Què en fareu de tot això?*

Va preguntar als bandits.

Lavors els bandits es van mirar sorpresos.

Aquest és el moment d'inflexió de la història i el punt on, si es vol, cal aturar-se per plantejar les hipòtesis:

- *Què pensaven fer els bandits amb tots els tresors?*
- *Què faríeu vosaltres amb un "tresor"?*
- *Etc.*

Una altra proposta que us presentem consisteix en llegir el llibre, primer, i veure la pel·lícula* del conte després.

Un cop vista la recreació animada, plantejarem als alumnes uns comentaris sobre els dos formats:

- *Com t'ha agradat més la història?*
- *Com has entès millor el conte?*
- *Quines coses hi ha de diferents?*
- *Quin nom rep la nena al llibre? I a la pel·lícula?*
- *La música que sents a la cinta, t'ha fet por?*
- *Com t'imagines un bandit?*
- *Per què creus que robaven?*
- *Etc.*

* *Els tres bandolers i altres contes de por* (Videoàlbum). Aura Comunicació. Barcelona, 1993

Fitxa 27

GERMÀ DELS ÓSSOS

Títol:	Germà dels óssos
Autora:	Recheis, Käthe
Il·lustrador:	Hoffmann, Franz
Editorial:	Barcanova
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2001
Traductora:	Gasol, Anna
Pàgines:	84
Edat:	A partir dels vuit anys.
Temes:	Amistat. Natura

RESUM

En un poblat indi hi vivia un noi orfe amb el seu onde que era el millor caçador del poblat.

A diferència dels altres nois, era molt maldestre tot i esforçar-se. Un dia el seu onde el va convidar a anar a caçar junts, però en mig del bosc el va abandonar. En aquell precís instant va arribar a pensar en la mort però va trobar la companyia dels animals del bosc i l'afecte que no havia rebut dels humans.

"L'óssa va ser la darrera a parlar.

—Vine amb nosaltres —va dir—.

Passagem pel bosc i mengem arrels i fruits deliciosos. Tinc dos cadells a la meva cova i podràs jugar amb ells. I quan faci fred, t'escalfaré amb la meva pell."

ASPECTES A DESTACAR

Destaquem les il·lustracions càlides d'en Franz Hoffmann i els seus dibuixos fets a llapis.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Proposem fer un dossier amb informació dels animals que surten en el llibre. S'hi pot incloure una il·lustració o un dibuix i algunes característiques: com es comporten, com s'alimenten, on viuen, etc.

Fitxa 28

L'ÓSCAR I EL LLEÓ DE CORREUS

Títol:	L'Óscar i el lleó de Correus
Autor:	Muñoz Puelles, Vicente
Il·lustradora:	Villamuza, Noemí
Editorial:	Barcanova
Col·lecció:	Sopa de llibres; 74
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2002
Traductores:	Fernández, Mònica; Giménez, M. Àngels
Pàgines:	64
Edat:	A partir dels vuit anys
Temes:	Com superar les pors infantils. Relacions entre pares i fills

RESUM

Aquest llibre parla de les pors d'un nen i de la manera de com vèncer-les. Una de les pors és la nit, la foscor, una por molt comuna. Tot i que el nen té el suport del pare i la mare que l'ajuden a comprovar cadascun del racons de la casa, arriba un moment, inevitablement que es queda sol a llit, a les fosques i llavors apareix la criatura de la nit.

L'altra por de l'Óscar és una bústia de Correus, d'aquelles que tenen forma de cap de lleó, amb la boca oberta per on s'introdueixen les cartes. Una bústia de llautó que sembla d'or. El nen ha d'anar a dipositar algunes cartes i és llavors quan s'empeca una manera molt original de tenir ocupat el lleó mentre ell deixa les cartes.

Al final el nen aconsegueix vèncer els seus temors i descobreix a més que els adults també han estat nens i també han tingut pors, les mateixes pors que ell.

"Als sis anys, a l'Óscar li feien por dues coses: la criatura de la nit i el lleó de Correus. No l'espantaven les persones grans. Tampoc no li importava barallar-se amb uns altres nens, encara que preferia no fer-ho.

Però quan pensava en la criatura de la nit o en el lleó de Correus, les dents li cruixien com quan s'estava massa temps dins de la banyera i l'aigua es gelava."

ASPECTES A DESTACAR

Amb aquest llibre, l'autor va guanyar el Premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil. Segons ell, la història que recrea correspon a un episodi de la seva infantesa, a València, on hi havia una bústia com la descrita al llibre i la por que sentia quan passava per davant d'aquella «bèstia» disposada a cruspir-se'l era similar a la del nen Oscar.

Cal destacar les il·lustracions a llapis, acolorides en tons suaus, de Noemí Villamuza. Aquest va ser el seu primer treball dins del món de la literatura infantil.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Abans de presentar el llibre als alumnes proposarem una sèrie d'entreteniments que hauran de resoldre per obtenir algunes informacions que ens permetin saber el títol i altres dades de la lectura que farem.

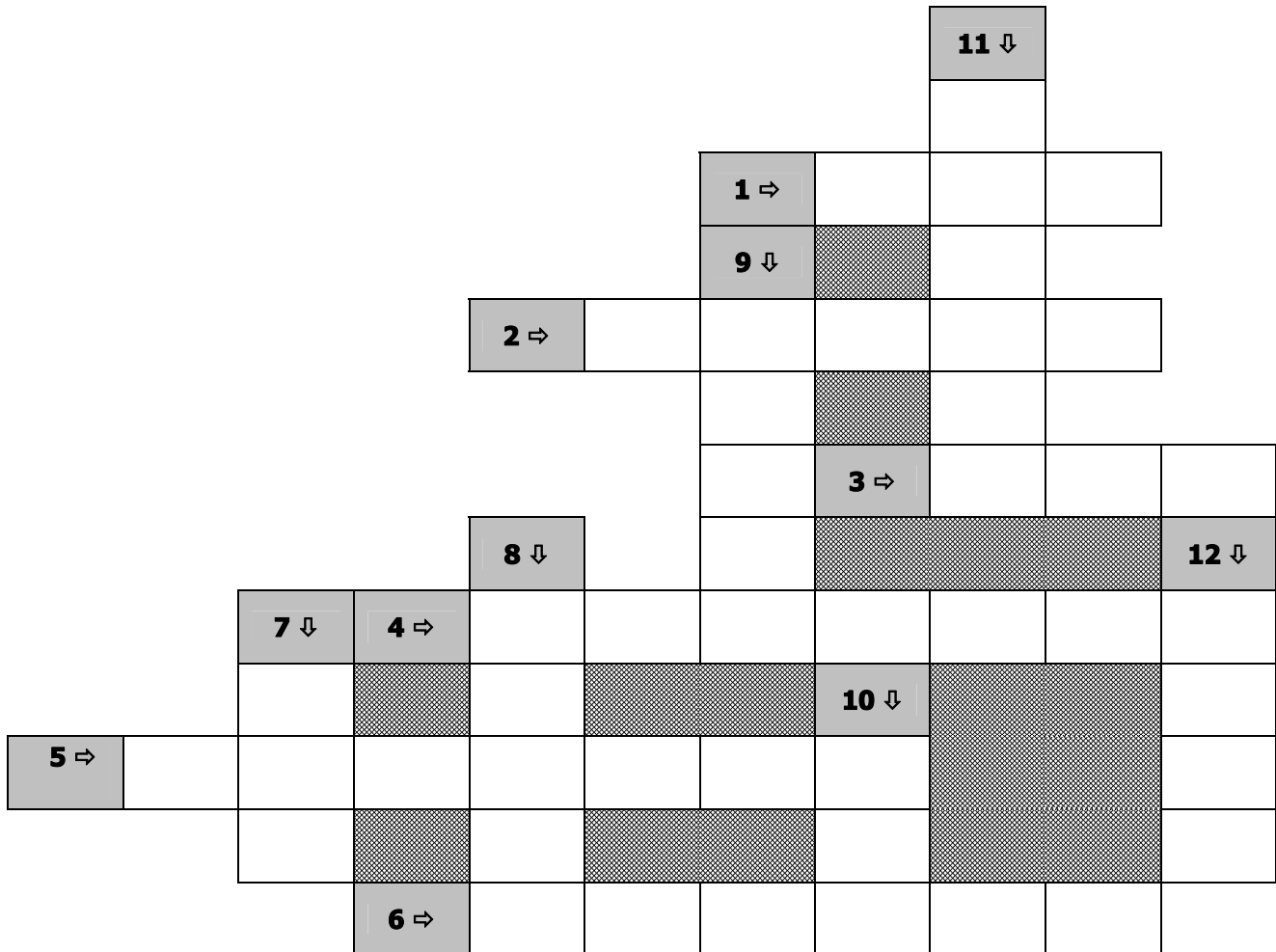
Distribuirem l'alumnat en petits grups —de dos en dos o de tres en tres— i a cada grup els lliurarem dos fulls amb entreteniments.

Si cal explicar la mecànica d'algun entreteniment, es pot fer abans amb qualsevol altre exemple, que podem extreure del diari o d'alguna revista.

Quan s'acabi el temps es fa la comprovació dels resultats i les correccions oportunes.

Finalment es presenta el llibre *L'Óscar i el lleó de Correus* i es comenta que aquest llibre està a la biblioteca però que n'hi ha d'altres de la mateixa col·lecció molt interessants — els podem donar a conèixer, naturalment.

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS:

1. És el contrari del dia, quan apareix la criatura que espanta el protagonista de la història.
2. L'àpat que fem cada dia, abans d'anar a dormir.
3. Nom d'un tren molt veloç que si el llegeixes al revés resulta que és com es diu la germana del protagonista.
4. És dolç i serveix per distreure la bèstia que atemoreix el nen del llibre. Abans de menjar-te'l li has de treure l'embolcall de paper.
5. Oficina on anem a portar les cartes o a recollir paquets que ens envien els familiars i amics.
6. Al revés, forat on dipositem les cartes o les postals que volem enviar.

VERTICALS:

7. És el sentiment que tenim quan imaginem algun perill. Alguns ho pateixen quan hi ha tempesta, molts amb les pel·lícules de monstres, i tots quan ens perdem.
8. La mare del protagonista l'envia a Correus a tirar-ne una.
9. Nom del protagonista de la narració.
10. Els anys que té el nen de la història.
11. Vestit per anar a dormir.
12. Animal que al llibre és de llautó i s'està a la paret, ben quietó (amb la boca oberta, això sí) i del qual diuen és el rei de la selva.

Fitxa 29

MÉS MÚSICA, MESTRE!

Títol:	Més música, mestre!
Autor:	Desdot, Miquel
Il·lustradora:	Rifà, Fina
Editorial:	La Galera
Col·lecció:	Grumets, 124
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	2001
Pàgines:	84
Edat:	A partir dels vuit anys.
Temes:	Aproximació i coneixement dels diferents instruments musicals. Poesia. Endevinalles

RESUM

Aquest llibre recull un seguit de poemes i endevinalles que es refereixen als diferents instruments musicals. Cada instrument és presentat de manera molt original, a través de poemes o endevinalles.

El llibre està dividit en quatre parts, més un apartat dedicat a les solucions de les endevinalles. La primera part, «Música mestre» és un conjunt de poemes d'instruments de l'orquestra; la segona «Qui desafina?» és un recull de vint endevinalles; la tercera «Més música, mestre... si us plau!» repren els poemes dels instruments de l'orquestra; la quarta, «A plaça fan ballada» són uns poemes sobre els instruments de la cobla; la cinquena, «Solucions a les endevinalles» presenta les solucions a les endevinalles de la segona part.

*Als infants dono alegria,
tracatrac-i-trac-i-trac,
i a la mare i a la tia,
si es descuiden, un atac "*

ASPECTES A DESTACAR

En primer lloc, destaquem la precisió en l'estructura del llibre.

Les il·lustracions, en blanc i negre, poden resultar poc atractives per a l'edat a la qual va dirigida la lectura.

Es recomana treballar l'apartat d'endevinalles des de l'àrea de llengua i literatura i la resta des de l'especialitat de música.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Proposem treballar la part de les endevinalles «*Qui desafina?*» —segona part— amb un joc senzill. Es divideix el grup en dos. Un grup tindrà les deu primeres endevinalles escrites en unes cartolines; l'altre grup tindrà les cartolines de les solucions corresponents amb un dibuix esquemàtic de l'instrument. Un alumne/a del primer grup llegeix una endevinalla i el segon grup haurà d'aixecar la cartolina corresponent. Així amb la resta d'endevinalles. Donat que falten encara deu endevinalles, ja que són vint en total, es farà el joc a l'inrevés, el primer grup tindrà les solucions i el segon les endevinalles. Si es vol, el joc es pot complicar: a partir de la solució han de buscar l'endevinalla corresponent.

Els poemes de la primera part corresponen al text d'una cantata. Podria fer-se una audició*

* *Concert desconcertant: 20a trobada de corals infantils de Catalunya.* Barcelona: SCIC, 1987. Edició en casset.

Fitxa 30

SI LA LLUNA POGUÉS ENRAONAR

Títol:	Si la lluna pogués enraonar
Autora:	Banks, Kate
Il·lustrador:	Hallensleben, Georg
Editorial:	Joventut
Ciutat:	Barcelona
Any d'edició:	1999
Traductora:	Porta i Arnau, Mireia
Pàgines:	17
Edat:	A partir dels vuit anys
Temes:	El que ens poden suggerir les petites coses del nostre entorn, l'hora d'anar a dormir, maneres de mirar...

RESUM

Ens trobem a l'habitació d'una nena que està a punt d'anar a dormir. Sembla que, amb nosaltres, també la lluna se l'està mirant Si la lluna pogués enraonar... ens explicaria com algunes coses d'aquest petit món íntim i càlid ella les troba i reconeix en l'amplitud dels paisatges oberts: un llum que s'encén la portaria a parlar dels estels; el vas d'aigua de la tauleta de nit, ens duria a la platja on trenquen les ones...

Tot el llibre és un gronxar-se entre l'interior i l'exterior a través del punt de vista de la lluna, un punt de vista poètic, tant en les paraules com en les imatges; un joc de miralls que va relacionant els dos móns.

"I si la lluna pogués enraonar..."

parlaria del vent de sorra que bufa al desert i dels nòmades que s'arreceren en una duna."

ASPECTES A DESTACAR

Són especialment remarcables les il·lustracions: La tècnica sembla pintura a l'oli. Els colors són càlids, intensos i contrastats, i es pot percebre el traç de les pinzellades i la barreja dels colors. Les imatges ocupen les dues pàgines; les que representen interiors deixen un petit marge al voltant i les d'exteriors són fetes a sang.

És molt interessant observar que l'habitació de la nena sempre està vista des de dalt, representant la mirada de la lluna. És un punt de vista original, que no es troba gaire en llibres infantils.

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Es pot començar amb una conversa col·lectiva a partir de l'observació de les il·lustracions: Què ens crida l'atenció? Què ens agrada? Hi ha alguna raó per què a unes pàgines hi hagi marges i a altres no? Des d'on veiem les imatges? Totes estan vistes des de dalt? Hi ha alguna explicació de perquè sí o de perquè no?

Es tracta que, sense dir-ho, vagin veient que hi ha una relació entre fons i forma, entre el que es vol explicar i la manera de fer-ho.

La proposta de treball plàstic podria ser dibuixar, vist des de dalt, a la manera de Hallensleben, un racó de la classe, de l'escola o d'algun altre espai proper. Abans caldria fer-ne una bona observació comentada.